

»Pokłon Ci PRZYBYTKU ŚWIĘTY, do którego zejdzie BÓG nieśmiertelny, na głos śmiertelnika. Pokłon wam Ołtarze tajemnicy wiary, przy których ona otrzymuje pokarm nieśmiertelności. Gdy godzina wieczorna odezwie się na jednej z Twoich wież kościelnych, a nawa się wyludni, wtedy spieszę pod wspaniałe Twoje sklepienia, aby szukać TEGO, który nad nami nieustannie czuwa.» W takich to słowach, przemawiał jeden z pobożnych Chrześcijan, gdy w d. 19 Sierpnia 1841 r. dopełniano obrzędu położenia kamienia węgielnego, pod mającą się wznieść budowę Kościoła Sgo KAROLA Boromeusza, (na placu zwanym pod *Lwem*) przy ulicy Chłodnej w *Warszawie*. Dziś więc to jest 4 Listopada 1849 r. w sam dzień Sgo PATRONA, wskazując na tę wyniosłą i wspaniałą ŚWIĄTYNIĘ, odpowiemy mu nawzajem: »Wejdz w te podwoje PRZYBYTKU PAŃSKIEGO, w którym już BÓG zamieszkał, i z których sama szczęśliwość wychodzi, a staniesz się jej uczestnikiem na zawsze.»

Po raz to już drugi w ciągu tego wieku, i w niezbyt nawet odległym czasie, jesteśmy świadkami, wzniesienia dwóch Świątyń Rzymsko-Katolickich uświęcających na zawsze to stulecie. Pierwszą z nich był Kościół Sgo ALEXANDRA, założony od Imienia, i na uczczenie wjazdu do *Warszawy* w r. 1815, w BOGU spoczywającego CESARZA i KRÓLA ALEXANDRA I, a konsekrowany d. 16 Czerwca 1826 r. przez JX. Wojeję: Leszczyca *Skarszewskiego*, Arcybiskupa *Warsz.* i Prymasa Królestwa; drugim zaś Kościół Sgo

KAROLA *Boromeusza*, który wsparty po-dwukroć hojnym darem MONARSZYM, staje się dla Miasta tutejszego nowym pomnikiem, uwieczniającym Panowanie N. CESARZA i KRÓLA MIKOŁAJA I, oraz czas Zarządu JO. NAMESTNIKA Królestwa, Xięcia WARSZAWSKIEGO, Hr. *Paskiewicza* Erywańskiego.

Podana przez jedną z dostojnych osób, a kierowana czystem uczuciem i pobożnością myśl założenia Domu BÓŻEGO, znalazła przystęp w sercu bogobojnej Klementyny z Xiążąt *Lubartowiczów-Sanguszków* Hrabi-

ny *Małachowskiej*, zmarłej w Paryżu dnia 26 Grudnia 1841 roku. Znakomita Jej ofiara w kwocie zł. 200,000, wsparta jak powiedzieliśmy, podwójnym darem N. CESARZA i KRÓLA, raz w kwocie rs. 22,500 (zł. 150,000), a 2gi raz w kwocie rs. 17,660 k. 74¹/₂ (zł. 117,738 gr. 9), ziściła pożądane od wszystkich nadzieje, i stała się źródłem do wystawienia tej okazałej budowy.

Tak wielki przykład, w celu tak chwalebny, nie mógł nie znaleźć naśladowców i echa w sercach pobożnych Chrześcijan. Tysiące więc ofiar, już nie złożono, ale wyspano na stopnie Ołtarza; a ustanowiony do pomienionej budowy Kościoła, Komitet, pod prezydencją JW. JX. Tadeusza Hr. *Pomiana Lubińskiego*, Biskupa *Rodopolińskiego*, Suffragana *Kaliskiego* i Prałata

Domowego *Jeh Świątobliwości Ojców ŚŚ. Papieżów GRZEGORZA XVI. i PIUSA IX.*, składający się z członków: Radców Budowniczych: *Henryka Marconiego*, i *Alfonsa Kropiwnickiego*; niemniej *Andrzeja Czarnckiego* Urzędnika Naj: Izby Obrach; *Pawła Jaworskiego* Sędziego Pokoju, i nakoniec przeznaczonego do miejscowego nadzoru robót, Budowniczego *Alexan. Lühe*, przystąpił niebawem do wykonania dzieła, z którego w dniu dzisiejszym w obec ludu tysiąca, wywiązał się z zaszczytem.

Wykonany według planu *Hen: Marconiego*, Kościół ten przedstawia formę Krzyża łacińskiego, na wzór Bazylik Chrześcijańskich, podobnie jak Kościoły: *St. PAULO* i *Sta MARIA MAGGIORE* w *Rzymie*, oraz *St. LORENZO* we *Florencji*, i tyle innych we *Włoszech*. Po-

Kościół Sgo KAROLA BOROMEUSZA W WARSZAWIE.

wyższy widok, zdjęty i przez jednego ze znakomitszych naszych Artystów *J. Pana Adolfa Dietricha* oddany, jest wiernym obrazem zewnętrznej formy, tej ozdobnej Świątyni. Przeszedłszy kratę, odlaną w fabryce *Banku Polskiego* na *Solecu*, w gusście kościelnym, urządzoną zarazem dla oświetlania teje Świątyni w dniach wielkich uroczystości, a otaczającą ją po obu stronach od głównego wejścia aż do występów tworzących Kaplicę i Zakrystję, widzimy uderzające zdala kolosalnej wielkości cztery Statuy (wspaniałą dar Sewe-

ryna i Ermancji z Hr. Tyzenhauzów Hrabiostwa *Uruskich*), wyobrażające czterech Doktorów Kościoła Sgo: ŚŚ. HIERONIMA, AMBROŻEGO, GRZEGORZA W. i AUGUSTYNA. Figury te wyróbione z kamienia Janikowskiego, są dziełem naszych Rzeźbiarzy, a mianowicie: dwie skrajne P. Pawła *Malińskiego*; a dwie środkowe P. Ludwika *Kaufmana*. Dwanaście stopni wschodów wielkich przed portykiem, prowadzą do głównego wejścia Świątyni, a tak same wschody jak posadzka w portyku, i cztery, zdobiące wejście, kanelowane kolumny, ułane są z żelaza; pierwsze w fabryce Bodzechowskiej, u P. *Kotkowskiego*; a drugie, to jest kolumny, w fabryce *Banku Polskiego*. Piękny napis na fryzie głównego frontonu, obejmujący myśl całą, zamknięty jest w tych słowach:

BOGU CZEŚĆ, Ś. KAROLOWI BOROMEUSZOWI SŁAWA,
WIERNYM ZBAWIENIE.

Nad głównymi zaś drzwiami:

IMPERANTE NICOLAO I. ANNO MDCCCXLIX.

Obok podwoi głównych, daru Majstrów *Warszawskich* tak stolarskich jako i ślusarskich, to jest: JPP. Mikołaja *Jaroszyńskiego* i Benjamina *Schröder*, z dodanym zamkiem *Soltykiewicza*, urządzono także i dwoje bocznych, a będących darem Majstrów stolars: JPP. *Podgórskiego* i *Brygiewicza*, z okuciem przez *Zawadzkiego* i *Wojnickiego*. Frontony Świątyni, ozdobione do koła płaskorzeźbami, z których, główny wyobraża Sgo *KAROLA Boromeusza* udzielającego KOMUNIE ŚWIĘTĄ ludowi, w czasie zarazy w *Medyolanie*, roku 1576, dzieło P. Ludwika *Kaufmana*; od strony zaś koszar *Mirowskich*, przedstawia tegoż ŚWIĘTEGO, każącego do ludu; a na trzecim frontonie od ulicy *Elektoralnej*, Sły *KAROL* rozdaje jałmużnę. Oba te wyobrażenia, wykonał P. Paweł *Maliński*. Dziesięć płaskorzeźb Aniołów klęczących, z ciosowego kamienia, i 54 Serafinów z lanego żelaza, przyozdabiają Świątynię w różnych jej punktach pod pierwszym gzymsem; robota płaskorzeźb jest P. *Konstantego Hegla*, a Serafiny jak i kolumny, o których wspomniano, z zakładów *Soleckich Banku Polskiego*, pochodzą. Wspaniałe statuy na obu rogach perystylu umieszczone, a wyobrażające ŚŚ. Apostołów PIOTRA i PAWŁA, wyszły z pod dłuta P. *Kaufmana*; a dwadzieścia nisz do koła Świątyni, z których dwie wypełnione są już figurami, przedstawiającemi Sgo *STANISŁAWA Biskupa* i *Stę BRONISŁAWĘ*, będących dziełem P. *Malińskiego*, otwierają jeszcze pole dobroczynnym osobom do nowych ofiar, oczekując na przyozdobienie ich w podobnymże guście, zwłaszcza gdy jak słyhać, dotąd już kilka tychże zadeklarowano. Po-nad frontonem wznoszą się dwie wieże, dochodzące wysokości 50 łokci, górne ich części wykonane są z ciosu. W prawej zegar, dar członka Komitetu budowy, Pawła *Jaworskiego* Sędziego Pokoju, przedstawia trzy cyferblaty; z tych dwa, wskazują godziny, trzeci zaś (od strony ulicy *Elektoralnej*), daty. Dwa dzwony do tegoż zegara,

są ofiarą P. *Hoecke*; a dwie latarnie dla oświetlenia go w czasie wieczornym i noenym, Pana *Karola Mintera*. Robotę zegara uskutecznił bezpłatnie *JPan Krzeczowski*. Na szczytach tych wież, oraz i na frontonach Kościoła, panują jak myśl ożywcza *Stej Wiary CHRYSUSOWEJ*, sześć znaków Zbawienia; kształt ich jest tak zwanych *croix vuidees*, będących w ramionach swoich wydrążonemi. Krzyże te są darem P. *Stanisława Cybulskiego*. Sam Kościół wzniesiony na cokule, przeszło trzy łokcie, wyłożony jest do tej wysokości kamieniem ciosowym (*Kunowskim*), a ozdoby z żelaza w miejscy gipsu odlane, jak np. kapitele, bazy u kolumn i pilastrów, niemniej wiązanie z drzewa modrzewowego (z lasów *Itzeckich*), oraz nakrycie miedzią i pociągnięcie Kościoła farbą olejną, zapewniają długo-trwałość tego PRZYBYTKU. Całkowita Jego długość łokci 80, a szerokość 37, wynosi.

Taka jest forma zewnętrzna; ale gdy przestąpiemy główny próg ŚWIĄTYNI, zdumiewać się będziemy nad wewnętrzną formą, gustem, oraz bogactwem ozdób i pięknościami onej. Podzieloną jest na trzy nawy, z których środkowa, oddzielona wspaniałemi kanelowanemi kolumnami od bocznych, zakończa się pięknem półkolistem *Presbyterjum*. Wszystkie kolumny, których liczba dochodzi do 26, lane są z żelaza, i w tejże fabryce co i podpierające portyk; kolumny te w nawie środkowej, połączone są kamiennymi arkadami, na których wsparte są boczne ściany z oknami. Nie podobna jest nie doznać efektu za pierwszym zaraz zatoczeniem oka, przy wejściu do wnętrza. Przepyszna posadzka z marmuru białego *karara*, ciągnąca się w dół na 65, a wyszerz na 26 łokci, przy wysokości wnętrza Świątyni dochodzącej od ziemi do wierzchu gzymasu na 28 łokci, bogaty sufit w skrzyńce i różyce (kasetony i rozety) sztukaterską robotą, dzieło Artysty *Ferranta Marconiego* (brata *Budowniczego*), i obszerność miejsca, mogąca do półtora tysiąca osób pomieścić, stawiają tę Świątynię w rzędzie piękniejszych *Przybytków* w kraju. Styl architektury zastosowany do rozkładu, jest dawny *włoski* w guście *Bazylik*, porządek zaś *koryncki*; a kolumny, pilastry i inne ozdoby rozłożone z bogactwem, oraz ten smak i czystość wieku XIX, i nakoniec skromność spojona tak ściśniami ogniwi z przepychem, dodają Jej wiele niewypowiedzianego uroku, rozlanego do koła. Za pierwszym spojrzeniem, uderza najpierw pyszne *Presbyterjum*, którego ramiona, na kształt ramion *Krzyża*, obejmują *Kaplicę* po prawej, a *Zakrystję* po lewej stronie Kościoła; a następnie wspaniałe w temże *Presbyterjum al fresco*, z wyobrażeniem *TRÓJCY PRZENAJŚWIĘTSZEJ*, pędzla *Chiariniego*, oraz *Ołtarz Wielki* pod nim będący, świetne dary *Augusta* i *Alexandry Hrabiów Potockich*. *Ołtarz* ten z marmuru *Kararyjskiego* (bardiglio), a ozdoby jego: jak misternej roboty *antepedjum*, bazy, kapitele, fryzy i t. p. z *białego* (statuario). Z wykonania tego *Ołtarza*, wy-

wiązał się z prawdziwym talentem JP. Kaufman. Nad Ołtarzem, widać herb *Boromeuszów*: »złoty gotyckimi literami napis *humilitas*, a nad nim w prawym wycinku tarczy, korona”, wszystko pod kapeluszem Kardynalskim, otoczone godłami Arcybiskupów. Na podstawach dwóch kolumn z marmuru siwego, wznoszących się na Ołtarzu, umieszczony jest herb *Potockich* (Pilała), a pod nim dewiza: »*scutum opponeret scutis*;» w Ołtarzu umieszczony jest obraz (Correggia), przedstawiający *Asc. Świętą* czyli NARODZENIE CHRYSZTUSA. Kopia ta z obrazu w Galerji Drezdeńskiej, sprowadzona z parafji *Wiskitek*, jest umieszczoną tylko temczasowo, dopóki zamówiony w *Medyolanie* kosztem Hrabiny Róży z Hrabów *Potockich Branickiej*, obraz, nie zostanie sprowadzony, i nie zajmie w tym Ołtarzu miejsca. Po obu stronach Wielkiego Ołtarza stoją statuy Świętych Ewangelistów JANA i MARKA; boczne zaś ściany *Presbyterjum*, malowane w guście *chiaro-oscuro*, przez PP. Serafina *Leati* i Edmunda *Sitkowskiego*, przyozdobione są w godła czterech Ewangelistów, oraz Papieżkie, Kardynalskie, Biskupie i Kapłańskie, niemniej Lewitów starego zakonu. Przed samym Ołtarzem, a na środku *Presbyterjum*, sześć tafl z marmuru czarnego, (ofiara JP. Jana *Mantzla*), tworzą znak Krzyża Śgo. Całe *Presbyterjum*, do którego się wchodzi ze środkowej nawy po siedmiu stopniach z czarnego marmuru, otoczone jest piękną balustradą z cynku brązowanego, której wykonanie poruczone było P. Karolowi *Minter*. Po prawej ręce *Presbyterjum*, umieszczona jest Kaplica, w której Ołtarz z drzewa, wyrobiony snycerską robotą przez JP. Jana *Lindnera*, a połączany przez JP. Franci: *Dobrowolskiego*, ozdobiony jest jednym z najpiękniejszych obrazów, *Rubjego*, malowanym przez tegoż w roku 1844, a подарowanym do Kościoła przez Członka Komitetu Radcę Budowniczego Henryka *Marconi*. Obraz ten wyobraza N. PANNEŻ z Dzieciątkiem JEZUS, unoszącą się w obłokach i otoczoną Aniołami. Na pierwszym planie, po prawej, Sty STANISŁAW Biskup Krakowski, w pontyfikalnym ubiorze, z pastorałem i mszałem w rękach; po lewej zaś stronie, Sty WAWRZYNEC, w szacie dyakona, trzymający w lewej ręce godło sławy męczénskiej, zieloną palmę, a w prawej godło swego męczénstwa, żelazną kratę, na której wspiera się. Każda z tych figur mogłaby oddzielnie stanowić obraz, ozdabiający najwspanialsze galerje. (Obraz ten jak nam wiadomo, okazywany był na wystawie sztuk pięknych w *Paryżu*, gdzie zyskał ogólny poklask). Umieszczone w Ołtarzu *Sanctissimum* z wyobrażeniem Anioła, unoszącego z grobu ciało ZBAWICIELA, zaleca się szczególną dokładnością wykonania. Barelief ten wyłaczany, jest wyrobionym i ofiarowanym przez P. *Gignon*, a srebrna puszka do KOMUNIKANTÓW, jest darem P. *Neybauera*. Po bokach Ołtarza stoją dwa postumenty brązowe wyłaczane, (ozdobione dorobionemi do nich świecznikami), dar niewiadomej Osoby. Malowanie

zaś Kaplicy sposobem *chiaro-oscuro* w ornamenta, uskutecznione zostało kosztem Andrzeja i Róży z Hr: *Potockich Hrabiostwa Zamojskich*. W środkowej ścianie Kaplicy umieszczony jest portret Założycielki, malowany przez Hrabinę *de Lernay* w r. 1842. Portret takowy wyobraza Ją klęczącą przed wizerunkiem BOGA-RODZICY i ZBAWICIELA Świata, a pod nim tablicza marmurowa, z napisem:

KLEMENTYNA Z XIAŻĄT SANGUSZKÓW

HRABINA MAŁACHOWSKA,

PIERWSZA Z ZAŁOŻYCIELI

TEJ ŚWIĄTYNI,

PROSI O ZDROWAŚ MARJA.

Po prawej, napisu, herb *Pogonia* pod mitrą, a po lewej stronie *Nalęcz* pod koroną hrabiowską; we fryzach zaś u wierzchu, oba te herby razem złączone. Przy ścianie naprzeciw Ołtarza, stać będzie ławka ofiarowana przez JP. *Simlera*. Po lewej stronie *Presbyterjum*, urządzonej została Zakrystja, a nad drzwiami wiodącemi do niej, i stanowiącemi ofiarę JJPP. Józefa *Myszkowskiego* i Krzysztofa *Butkiewicza*, umieszczony jest od strony Kościoła napis:

LAUS DIVINA NOBIS SEMPER FUIT UNICA CURA

POST OBITUM SIT LAUS DIVINA NOBIS UNICA MERCES.

Aediles.

Zaszczytna ta dewiza, położona przez Komitet zajmujący się budową Kościoła, odpowiada i celowi i dążeniu jego, a znaczy:

CHWAŁA PAŃSKA, BYŁA ZAWSZE JEDYNYM NASZYM STARANIEM,
PO SKOŃCZENIU, TAŻ CHWAŁA PAŃSKA, NIECH BĘDZIE JEDYNĄ NASZĄ
NAGRODĄ.

W Zakrystji tej znajdujemy wszystkie wygody. Malowanie w niej sufitu, wykonane i ofiarowane przez PP. Serafina *Leati* i Edmunda *Sitkowskiego*; a ogrzewający ją piec, dar JP. *Knechowicza*, stanowi. Naczynia miedziane, jako to: lawater z miednicą i kociołki do świeconej wody, ofiarowała Pani Józefa *Bobhe*. Żelazne wschody w Zakrystji, prowadzą do górnej loży i do dolnej Kaplicy, urządzonej pod *Presbyterjum*. Górną lożę przyozdabia piękny sufit, którego malowanie jest również ofiarą Andrzeja i Róży z Hr: *Potockich Hrabiostwa Zamojskich*. Kaplica zaś dolna, sklepiona, malowana w kształcie grotu, przyozdobiona jest Ołtarzem z czarnego szwedzkiego, i włoskiego *vert antique*, marmuru; dar to Hr: *Lubińskiego*, a zawieszony przed nim żerandol, jest ofiarą od Spadkobierców zmarłej Xieźnej Alexandry *ZAJACZKOWEJ*. Schodząc wreszcie z *Presbyterjum* do środkowej nawy, wypadnie nam zastanowić się nad piękną amboną, w guście zupełnie u nas dotąd nieznanym. Wspaniała dar ten pochodzi od W. Salwjana *Jakubowskiego*. Przedstawia ona formę Kielicha i zdaje się, że ze schodkami może być przenoszona z miejsca na miejsce. Ułana z żelaza, w dobrach *Chlewiska*, według modelu znanego już z gustu Artysty JP. Jana *Lindnera*, a brązowana przez JP. *Schneider*, należy bez zaprzeczenia do liczby główniejszych ozdób

tej ŚWIĄTYNI. Obok kształtu i formy, zaleca się jeszcze pięknym ornamentem na tle z axamitu pasowego wyłożonym. Po obu stronach naw bocznych wznoszą się dwa Ołtarze ze stiuku czarnego, w których, po prawej mieści się Obraz Śgo WAWRZYŃCA, wykonany i ofiarowany, przez młodego Artystę JP. Alexandra *Zielińskiego*; w bogatych ramach, wyrabianych przez JP. *Dobrowolskiego*; a po lewej Obraz Śgo STANISŁAWA *Kostki*, któremu Anioł udziela Komunię Śtą w czasie ucieczki tegoż z *Wiednia do Rzymu*. Obraz ten jest darem zasłużonego naszego Artysty JP. *Józefa Głowackiego*. Ściany wnętrza Kościoła, ozdobione są 12tą Krzyżami brązowymi, pochodzącymi tak jak i inne tego rodzaju wyroby, z fabryki P. Karola *Mintera*. Ozdobna Chrzcielnica, oraz piękne Kropielnice w kształcie konch, wyrobione z marmuru *Kararyjskiego*, a podparte Serafinami, umieszczone w ścianach przy wchodzie do Świątyni, są dziełem JP. Lud. *Kauffmana*. Nakoniec *stalle* po obu stronach Ołtarza, oraz 20 ławek w nawie środkowej i 14 po bokach, z drzewa dębowego, z których ławka w nawie bocznej jest ofiarą od JP. *Szancenbacha*, są wyrobione przez tego; trzy zaś Konfesjonały, roboty JP. *Mikołaja Jaroszyńskiego*.

Dla dokompletowania rzeczonego opisu, winniśmy jeszcze dodać i inne ofiary, już to do budowy, już do potrzeb teje ŚWIĄTYNI służące, a przez rozmaite osoby złożone. Do pierwszych należą: Lampka platerowana, wykonania i dar JPana *Józefa Fraga*, i Lampka ze szkła rubinowego, dar JPani *Tymterowej*. Nie mniejszy też udział w pomienionych ofiarach pospieszyli przyjąc: JPP. Majstrowie *Warszawscy*, Cechów *Stolarskiego* i *Slusarskiego*, obdarzając ten PRZYBYTEK PAŃSKI, odpowiedniemi darami, i zaopatrując drzwiami wszystkie wejścia ŚWIĄTYNI, jako to: Dwoje drzwi od strony kozszar, wykonał Marcin *Eichmüller*; okuwali: *Godfried Szröder* i *Ludwik Gundelach*; drzwi w sionce prowadzące do Zakrystji, *Szczepan Mikolajewski* i *Stanisław Kudliński*; w sionce do Kaplicy dolnej, *Wincenty Schol* i *Karol Bobke*; w sionce do schowania, *Marcin Ornowski* i *Karol Nowacki*; w Kaplicy dolnej, dwoje drzwi, *Erhardt*, jedne okuwał *Ernest Landskron*, do których to drzwi dodał zamek *Puchalski*, drugie okuł *Franciszek Czekański*; do dwojga drzwi w tamburkach bocznych, okucie *Michałowski*; dwoje drzwi do wież, przez *PP. Krahl et Comp.*; okute przez *Józefa Wojciechowski* i *Franciszka Miechowicza*; klamka wyłączana do drzwi Zakrystji, jest darem *Gładowskiego*. Wszystkie prawie drzwi kościelne, są suto nabijane rozetami drewnianymi, z daru JPP. Majstrów *Tokarskich*.

W natłoku tych darów, nie uszły baczności dobroczynnych osób i okna ŚWIĄTYNI, a tak właściciele hut krajowych, jako też i *PP. Majstrowie Szklarscy*, powiększyli chętnym datkiem liczbę złożonych na Ołtarzu Jej ofiar, mianowicie zaś, *JWW. i JPP. Niepokojezy-*

cha, szkło do okien 5ciu: *Jan Koeltz*, do 6ciu: *Józ. Raudiger* i *Liebet Talma*, do 4ch; *Wincenty Lipiński*, *Patrycy Enderlin*, *Ignacy Gawryszewski*, każdy do 2ch; zaś *J. Polonicki*, *Teodor Poziomkiewicz*, *Leon Stepkowski*, *Tekla Tunikowska*, *Antoni Bystrzanowski*, *Jan Bollert* i *Rafał Cybulski*, każdy do okna jednego.

Niemniej nie mogą być obojętnymi imiona tych JPP., którzy dalecy od chęci zysku, przyjęli na siebie i inne jeszcze około tej budowy roboty, jak sztukatorską, *F. Marconi*; kamieniarską, *Jan Mantzel*; ciesielską, *Fryderyk Granców*; mularską, *Józef Makowski*; grabarską, *Stanisław Piwnikiewicz*; kowalską, szczególnie przy wiązaniu murów ankrami, *Stanisław Cybulski*; oraz dostawę wapna, *Kachenrecht*, i cegły z *Mokotowskiej cegielni Wawrzyńca Mikulskiego*; z których to robót, wywiązali się z całą sumiennością, a ustąpieniami znacznymi od cen, dosypali ziarn kilka do ogólnej masy darów.

Przeprowadziwszy tym sposobem do skutku budowę, nie ustający ani na chwilę w gorliwości swej Komitet, rozpoczął zaopatrywanie ŚWIĄTYNI PAŃSKIEJ w materiały do służby Kościelnej potrzebne; lecz zaledwie zaczął myśl swoją rozwijać, ujrzał się otoczony licznymi darami, z któremi skwapliwość dbałych o Chwałę BOŻKĄ Pobożnych, nieomieszkała do niego pospieszyć.

Poczet tych ofiar, jak w każdej tak i w tej okoliczności rozpoczęły dary *JO. NAMIESTNIKA KRÓLESTWA, XIECIA WARSZAWSKIEGO, HRABIEGO PASKIEWICZA ERYWAŃSKIEGO*.

Dalej idzie szereg równie wspaniałych jak pięknych darów, które w tymże celu złożyli *JWW. i WW. Panie i Panowie*, jako to: *Kielichy srebrne*, *Karolina Szwałska*, *Karolina Napiorkowska* i *Karol Malec*; Ornat kompletny, *Olga z Brzozowskich Kossecka*; Ornat z axamitu (massakar), haftowany lamą złotą, *Adam Łęski*; Ornat z mory białej, ozdobiony bogatym haftem, roboty włóczkowej i paciorkowej, *Józef i Katarzyna małż: Kwapiński*; Dywanik na kielich, *Borakowska*; Lampka wisząca, *Ignacy Scholtz*; KRUCYFIX z drzewa, *Jan Szymanowski*; KRUCYFIX cynowy oraz dwa lichtarze, *Karolina Pogorzelska*; KRUCYFIX mały z postumentem żelaznym, *Joanna Barbaraska*; Poduszka z bukietem na białej kanwie, podszyta zielonym gładkim axamitem, *Sztenkerowa*; Poduszka z Krzyżem, *Łęcka*; Poduszka haftowana pelą, z wyobrażeniem liter *J. N. R. J.*, *Ludwika Bentkowska*; Poduszka z haftowanym na białej kanwie kielichem, *Janicka*; Poduszka haftowana wełną i perełkami, *Helena Zielińska*; Poduszka niebieska z Krzyżem, haftowana włóczką, *Apolonia Krokosińska*; Stuła na kanwie białej, podszyta irchą, *Łęcka*; Stuła wełniana na tle pasowem, *Lucya R.*; Stuła wełniana na kanwie białej, oraz Dywanik na kielich na takiejże kanwie, z Krzyżem w pośrodku, nadesłane z *Red: Kurjera Warsz.*; Umbraculum oprawne w drzewo, *Sierpińska*; Pasek do dzwonka na tle karmazynowem, haftowany

złotą nitką, *Tepe*; takż Pasek wełniany na tle czarnem, *Czekierska*; takż, przerabiany sieczką na tle karmazynowem, *Grabowska*; Pasek u dzwonka przy Zakrystyi zawieszony, *Julja Paprocka*; Obrus muślinowy podszyty różowym żaknotem, *Dąbrowska*; Firanka tiulowa z haftem białym, *Żebrowska*; Dwa Obrazy ŚŚ. FRANCISZKA i PIOTRA, *Jax*; Obraz ZWIASTOWANIA N. MARJI Panny, *Barbara Kanonowicz*; Obraz N. MARJI *Częstochowskiej*, *Małgorzata Cackowska*; Obraz Ś. MAGDALENY, *Józefa Wiśniewska*; Czterdzieści sztuk różnych przedmiotów kościelnych, jako to: Korporałów, Puryfikatorów, i t. d., *Józefa Romecka*; Żelaza do wycinania HOSYTY i KOMUNIKANTÓW, oraz forma do robienia opłatków, *Marja Gerlach*; Trzy wiązki ząbków nicianych białych do obszywania, *Tepe*; Nóty do śpiewania Mszy Śtej, ś. p. Artysta *Jan Krzesiński*; Oprawa Mszału w sałjan czerwony, *Ludwik Stejnke*; Oprawa trzech Kanonów do Mszy żałobnej, *Bagiński*, i dwie świece woskowe po 1 $\frac{1}{2}$ funta wagi, *Franciszka Prekoniak*. Nakoniec obok tych darów w naturze, złożono także i w gotowiznie ofiary, przynoszące rs. 300 (zł. 2000).

Tym to sposobem wzniosła się ŚWIĄTYNIA, której wartość rzeczywista dochodzi do 85,754 rs. kop: 83; a której otwarcia nie doczekali, tak jedna z najpierwszych Jej założycieli *Klementyna Malachowska*, o czym już wspomnieliśmy powyżej; jako też jeden z gorliwych Członków Komitetu, *Andrzej Łódzia Czarnecki*, zmarły w Warszawie dnia 13 Stycznia 1849 roku.

Hojność MONARZA, Opieka Rządu, oraz bogobożne zamiary dobroczynnych Osób, i nieprzerwana czynność Komitetu budowy, kierowana nieustannie dłonią OPATRZNOŚCI, uwieńczona zostały pomyślnym skutkiem, na który spoglądając Pobożny Chrześcijanin, powtarza z ufnością i pokorą godło tej ŚWIĄTYNI:

BOGU CZEŚĆ, Ś. KAROŁOWI BOROMEUSZOWI SŁAWA,
WIERNYM ZBAWIENIE.

Na odbytą w dniu wczorajszym Processję, dla przeniesienia Relikwji Śgo KAROŁA *Boromeusza*, z Kościoła XX. *Reformatów*, do nowo-wzniesionej Świątyni, zebrał się licznie wszelkiego stanu pobożni mieszkańcy miasta. Bractwa ze światłem jarzącem i wizerunkami ŚWIĘTYCH, poprzedzały Orszak, wraz z Celebrującym JW. JX. *Tadeuszem Hr. Lubieńskim*, Biskupem Rodopolińskim, oraz Przeświecnią Kapitułą Metropolitalną w asystencji Duchowieństwa i Zakonów. Za przybyciem do Kościoła Śgo KAROŁA *Boromeusza*, dostojny Biskup, złożył niesione przed Nim przez 4ch Kapłanów na skromnych marach Święte Relikwie, wKaplicy dolnej, mieszczącej się pod Presbyterjum tejże Świątyni, a wszyscy obecni, aż do końca ceremonji, otaczali ten nowy Przybytek PAŃSKI.

N. PÁN, mianować raczył Kawalerem Orderu Śgo STANISŁAWA 2ej kl., *P. Simkowskiego*, Sekretarza i Kasjera Hr. *Zichy* Kommissarza Nadzw; i Pełnom: Rządu

Austrjackiego, przy armji czynnej, w czasie jej działań w Węgrzech.

Zapisy: 1) dla XX. *Reformatów* w *Pultusku*, rs. 450; 2) na reparację Kościoła w *Makowie*, rs. 300; 3) na sprawienie Obrazu Śgo ANTONIEGO do Kościoła XX. *Reformatów* w *Pultusku*, rs. 60; 4) dla Szpitala Dzieciątka JEZUS w *Warszawie*, rs. 600, przez niegdą Antoniego *Ostaszewskiego* uczynione, Rada Administracyjna zatwierdziła.

Jutro w Kościele PP. *Sakramentek* odbędzie się Nabożeństwo żałobne, za zmarłych Dobrodziejów i Członków, oraz Adoratorcki Arcy-Bractwa Nieustającej Adoracji PRZENAJŚWIĘTSZEGO SAKRAMENTU. Wigilje rozpoczną się o godz: 8ej, Msza zaś o 9ej.

Jutro o godz: 10ej zrana odbędzie się w Kościółku Instytutu Warsz: Towa: Dobroczynności, żałobne Nabożeństwo za duszę zmarłych Opiekunek i Członków Towarzystwa, oraz wszystkich Dobrodziejów Instytucje tę wspierających.

W dniu 6 b. m., jako w rocznicę śmierci ś. p. Katarzyny z Piorunowskich *Zacharysiewicz*, odbędzie się żałobne Nabożeństwo o godzinie 11ej zrana w Powązkach; na które, pozostałe Dzieci, zapraszają Krewnych, Przyjaciół i Znajomych zmarłej.

Jutro w Kościele XX. *Dominikanów*, odprawionem zostanie Nabożeństwo żałobne, jako w oktawę rocznicy, za duszę ś. p. *Wincentego Izbińskiego*, Dziedzica dóbr Zaborowa; na które Szanownych Przyjaciół i Znajomych zaprasza się.

Wczoraj na publicznem posiedzeniu odbytem w sali losowań Banku Polskiego, wyciągnięte zostały do spłacenia, następujące *Serje Obligacji Częstkowych*: N. 588, 593, 894, 1012, 1015, 1219, 1369, 1445, 1493, 1533, 1734, 1764, 1790, 1944, 1953, 2068, 2142, 2178, 2196, 2338, 2414, 2485, 2593, 2651, 2873, 2887, i 2970.

Główna Fabryka farbiarska P. *Ignacego Andrychiewicza*, dotąd przy ulicy Nowy-Świat exystująca, przeniesioną została do domu PP. *Wizytek*, naprzeciw placu Saskiego Nr. 389.

Od jutra wydawanie fantów wygranych na loterji odciągniętej na korzyść Sierot i Sal Ochron W. T. D., rozpoczyna się o godz: 5ej z południa i trwać będzie codziennie do 7ej wieczorem.

Wczoraj w Teatrze Wielkim, po Operze *Cyrylik Sewilski*, przywołani: Pani *Leśkiewicz*, oraz PP. *Zolchowski*, *Stolpe* i *Korzeniowski*.

O postępie cholery w Król: Pols: od d. $\frac{14}{26}$ do 21 Paźd: (2 Listo:) r. b. — Było, zach., wyzd., um., pozoz.,
w M. *Warszawie*, 6, 2, 3, 1.
w Gub: *Warszawskiej*, 103, 63, 50, 51, 65.
w Gub: *Radomskiej*, 144, 226, 157, 126, 94.
w Gub: *Lubelskiej*, 2, 2, *

Na ostatnich targach *Warszawskich i Pragskich* płacono: za korzec 4ro-ćwiertciowy żyta rs. 2 k. 25, pszenicy rs. 3 łop. 93¹/₂, jęczmienia rs. 2. owsa rs. 1 k. 44¹/₂, siła i furę jedno-konną od rs. 3 k. 20 do rs. 4 k. 35, siana furę paro-konną od rs. 4 k. 62¹/₂ do rs. 6 k. 60, słomy furę zwyczajną od rs. 1 k. 20 do rs. 2 k. 15, kartofli korzec kop. 90, okowity garniec kop. 84¹/₂, szumówki garniec kop. 50.

Anglja. — W Indjach wschodnich spokojność panuje; Sir K. Napier ma złożyć dowództwo tamecznej armji, i wrócić do *Europy*. *Mulradży* Multan zamieniono wyrok śmierci na wieczną deportację, co Indjanie za zaostrenie kary uważają. — W *Madras* zaszyły zaburzenia, a burżyciele popełniwszy wiele zbrodni, cofnęli się, ponieważ tchórzostwo cypałów indyjskich pozwoliło im na to. — *Z Cap* donoszą, że wzburzenie z powodu zamierzonego wprowadzenia tam deportowanych nie ustaje; postanowiono dzwonić na gwałt, gdy się okręt z niemi pokaże. — Listy z *Lizbony* z 21go z. m. donoszą, o zerwaniu pomiędzy *Marokko* i *Francją*; w dniu 8ym z. m. Sułtan doniósł władzom w *Tangerze*, że nie da żadnego przez *Francję* zadość-uczynienia; parostatek *Pomona* zabrał Konsułów francuzkich; rząd Marokański zwrócił się o pośrednictwo do Konsula amerykańskiego, ale ten odmówił. Francuzki poseł oświadczył, że jeżeli zadość-uczynienie do 21go nie nastąpi, kroki nieprzyjacielskie rozpoczętemi zostaną.

Austrja. *Wrocław 31go Październ.* — Przypadająca dziś poczta z *Wiednia* nie przyszła.

Francja. *Paryż 28 Październ.* — Wkrótce Izba przejść musi do ważnych rozpraw nad budżetem i innemi kwestjami wewnętrznymi; a jakkolwiek dziś panuje cisza, jednak z dzienników rozmaitych stronnictw wnioskować należy, że rozprawy te będą żywe. Pierwszą będzie kwestja Urzędników, którym Pan *Dufaure* nie chce dawać w masie dymisji. Jakkolwiek gabinet nie postępuje bezwarunkowo drogą, na którą większość wepełnaczy go chciała, jednak *Monitor* ogłasza często długie listy dymisji i translokacji. Najtrudniejszą jest kwestja finansów, bo deficyt jest niezmierny, a rząd liczy tylko na utrzymanie podatku od trunków; ale oprócz *krańcowej lewej i lewej*, wielu umiarkowanych *konserwatystów* głosować myśli za utrzymaniem zniesienia zatwierdzonego przez b. Zgromadzenie, ponieważ w departamentach w ogóle są niechętni temu podatkowi. Krają tu znowu wieści o zamachach stanu, dla tego garnizon powiększają i twierdze uzbrająją. Rozdział pomiędzy *legitymistami* i Prezydentem, jest coraz zupełniejszy, a według *Nationala*, *Orleaniści* powrót lipcowego rządu za niezawodny uważają. — Nie wiadomo dotąd, kto zostanie następcą P. *Falloux*, i ta niepewność jeszcze trwać będzie dni kilka. — Wczoraj znowu odbyła się rada gabinetowa. — *Z Rzymu* odwołano oprócz Jene: *Rostolán*, Generałów *Morris* i *Levaillant*. — *Z Algieru* donoszą pod d. 13ym, że w dniach 9ym i 10ym z. m.,

Francuzi pod dowództwem Pułkownika *Cartuccia*, stoczyli bitwę z Arabami w *Zaatcha*, i stracili w niej zabitych i ranionych około 150 ludzi, a pomiędzy temi przeszło 20tu Oficerów; ale w dniu 10ym spodziewano się wyparowania z łasku Arabów, którzy z niesłychanem meztwem bili się. — Stan finansowy miasta *Paryża* nawet po zamknięciu ostatniej pożyczki 25 milionów, jest tak smutny, że na ostatniej radzie miejskiej mówiono o projekcie nowej pożyczki z 40 milionów, tem bardziej, że miasto *Paryż* ma w tym roku wielkie budowy wykonywać. — Garnizon tutejszy ma być powiększonym. — Wiadomość o uwolnieniu przez sąd przysięgłych w *Metz*, oskarżonych z 13go Czerwea, wywołała wielką radość pomiędzy ich tutejszemi stronnictwami, którzy spodziewają się, że to oddziała na sąd najwyższy w *Wersalu*; ten zaś dotąd ciągle przesłuchuje świadków. — Wkrótce Komisja organizacji pracy, przedstawi Izbie projekta do prawa o używaniu dzieci w fabrykach, o zakładaniu kolonji rolnych dla młodych przestępców, i o uczniach rzemieślników; Komisja ta ciągle nad swem zadaniem pracuje.

Hiszpanja. *Madryt 23 Październ.* — Główną spreżyną spisku pałacowego, który chwilowo zwałił gabinet *Narvaez* i dał władzę gabinetowi *Cleonard*, był ojciec *Fulgencio*, spowiednik Króla, oraz jego siostra Zakonnica *Patronicia*. Pierwszego odwieziono do klasztoru *Archidona* w *Andaluzji*, drugą do *Toledo*. Oprócz tego aresztowano wielu z orszaku Króla. Królowi odebrano administrację dóbr Królewskich i zarząd zamkiem; chciał on oddać się do ojca swego do *Valladolid*, ale gabinet nie jeszcze nie postanowił. P. *Narvaez* po złożeniu urzędu w d. 20 z. m. wzywany do Królowej, nie chciał udać się na zamek, dopóki Jen: *Balboa* zostaje Ministrem; Królowa więc udała się do swej matki, i tam Jen: *Narvaez* przyjął na nowo urząd. Podobno ministerjum wojny obejmie Generał *Rodil*, a sprawiedliwości *Alonso*; wszystkie godności udzielone przez *Espartera* w r. 1843, zostaną zatwierdzonemi, a *Espartero* ma zostać Prezesem Senatu. Spisek pałacowy miał rozgałęzienia na prowincji i pomiędzy wychodźcami we *Francji*. Urzędnicy wyżsi wszystkich ministerjów, którzy po oddaleniu P. *Narvaez*, podawali się w masie do dymisji, powrócili na urząd. *Madryt* jest spokojny.

Niemcy. — Xiężna *Orleańska* postanowiła oddać przyznane jej 300.000 pensji wdowiej, na ubogich *Paryża*; zaś wychowanie swych dzieci, powierzyć Xięciu *Joinville*. — Gabinet bawarski zatwierdził konwencje pomiędzy *Prussami* i *Austrją* o władzę centralną. — Wojska pruskie koncentrują się w *Schleswigu*.

Szwajcarja. — Wielka rada kantonu *Lucerny*, zatwierdziła rozwiązanie misji Jezuitów.

Włochy. — W *Rzymie* w d. 20 z. m. spodziewano się: powrotu PAPIEŻA; oddalenia się Francuzów, z pozostawieniem małego garnizonu w zamku ŚGO ANIOŁA i w *Cy-*

vita-Vecchia; wejścia Hiszpanów, którzy przechodzą na żołąd PAPIEŻKI; nakoniec oddalenia się Anstrjaków z legacji, z wyjątkiem *Ankony*. — W *Bolonji* wiele osób arestują; spodziewają się tam dekretu Biskupa przeciw przekleństwu. — Rozbójnicy koło *Rzymu* grasują z niezmiernem zuchwalstwem. Na drogach do *Tivoli* i *Frascati* zajeżdżają oni co dzień z wozem, i naładowane łupami, wieczorem prowadzą do swych kryjówek. — W *Piemencie* lud prosty nie chce wierzyć w śmierć Króla *Karola Alberta*. — W *Neapolu* sławny proces 13 Maja zbliża się do końca.

Rozmaitości. — Najniespodziewańszą ze wszystkich podróży, odbył statek angielski z węglami, powracający z jednej z północnych przystani Irlandzkich do Anglii. Wyjechawszy bowiem jeszcze w miesiącu Kwietniu wraz z 16tu pasażerami i mnóstwem owiec, został skutkiem burzy wyparty z kanału, i zapędzony na Ocean *Atlantyki*. Unoszony ciągle falą, tak się zbłąkał, iż sternik stracił zupełnie drogę, i sam nie wiedział gdzieby się znajdował. Podróżnicy zaczęli się dobierać do owiec, i żyli niemi przez czas wędrowki. Po upływie dopiero kilku tygodni, spotkali się z okrętem, który ich uprzedził, że się znajdują w bliskości *Nowego Jorku* (w Ameryce). Jakoż pospieszyli, i stanawszy tam, zawiadomili rodziny swoje o wypadku nieprzewidzianym, i o szczęśliwym przybyciu do owego portu. — *Gazeta Manchester Guardian* pisze, iż ciekawi losu sławnego podróżnika morskiego *Sir Jana Franklina*, udawali się do jasnowidzącej, która przepowiedziała, że *Sir Franklin* żyje i jest zupełnie zdrow; niemniej, że najdalej za 9 miesięcy powróci do Anglii, jeżeli tylko jaki nadzwyczajny nie zdarzy się wypadek. W magnetycznym śnie swoim, wskazywała punkt, w którym on się znajduje; widziała statki jego, ludzi, kilka zamarznętych pomiędzy lodami trupów, oraz *Kapitana Rossa*, który, jak wiadomo, wysłany został na odszukanie osady *Sir Franklina*. — W tych dniach umarł w szpitalu *Beaujon* (w Paryżu), biedny warjat, nazwiskiem *Carnavale*. Był on kiedyś Profesorem języka włoskiego, ale od lat 20tu skutkiem nieszczęśliwej miłości, rozum utracił. *Carnavale*, codziennie uczęszczał do biblioteki publicznej w *Paryżu*, odznaczając się ubiorem złotym i pąsowym, oraz kapeluszem przyozdobionym kwiatami. — *Zamiast zapalek*, robią teraz *pastylki chemiczne* oogień rozniecające.

PRZYJECHALI do WARSZAWY.

Andrzej Komisjoner z Petersburga nr 625; Buszen Jene-Lejtn: z Włodzimierza; Bartłomei Helena Zona Jen-Lejt: z Brześcia Lit.; Belczykiewicz Kar: Rup: z Radomia nr 634; Bauman Joanna Obyw: z Szląska; Grabczewscy Leon Ob: z Leszczycydolu, i Wojc: Ob: z Michałowic Wielkich nr 2680; Gilensmidt Marja Córka Jener: z Berlina; Haering Johan Dostawca drzewa z Pruss: Korostowcew Anna Córka Jen: z Berlina; Kwaśniewski Zenon Radea Dyr: Głów: z Dąbrówki nr 500; X. Młodecki Ludwik, Sekretarz Konsystorza, z Kalisza nr 584; Mackow Wasil Rup: z Rzekowa nr 2240; Ożarowski Onufry Oby: z Karnic nr 608; Pawłowicz Piotr Rup: z Kaukazu nr

2680; Wąsowicz Stefan Sędz: Tryb: z Plocka nr 603; Zachert Jan Oby: z Zgierza nr 603; Zembrzusi Jan Ob: z Mordy nr 2678.

DONIESIENIA.

Potrzebna jest **EONA** Francuzka, do dwojga dzieci, znająca początki czytania i pisania w tymże języku, i dla ciągłego dozoru tychże. Życząca podjąć się tych obowiązków, zgłosi się do Drukarni Kurjera.

Trzy **POMOJE** na 1m piętrze, pod Nr 55, w Starem Mieście, z Kuchnią, Piwnicą i Komórką, z powodu nagle zaszłej zmiany, są w każdym czasie do najęcia, za bardzo umiarkowaną cenę. Wiadomość u Stróża lub u Gospodarza, powziąć można.

Potrzebna jest **PANNA**, znająca dobrze krawieczyznę. Wiadomość przy ulicy Krakow-Przedm., w domu pod Nr 376, na 1m piętrze.

We wsi Grabinie o 10 wiorst od miasta Błonia odległej, w Biurze Urzędu Leśnego, odbędzie się w dniu 10/22 Listopada, o godzinie 11 z rana, licytacja głośna, na entrepryze budowy **DOMU** dla Nadleś: Leśnic: Kämpinos, w tejże wsi. Licytacja rozpocznie się od summy Rsr: 600, przez Komisję Rz: Prz: i Skarbu oznaczonej.

FORTEPJAŃ mahoniowy, z fabryki Zakrzewskiego, o pół 7ej oktawy, ze sztabą, jest do sprzedania w domu zwanym Stary Teatr, pod Nr 1790, przy ulicy Sto-Jerskiej, w pierwszej branie, na 2gim piętrze.

KŁUCZYKÓW 6, razem związanych, zgubiono w dniu 31 Październ: r. b. wieczorem, idąc ulicami Sto-Jańską i Senatorską, do pałacu Zamojskich. Zależną raczy oddać za stosowną nagrodą, pod Nr 17 przy ulicy Sto-Jańskiej, do Handlu Skór.

Jan Markowski, **FRYZJER DAMSKI** i **MĘZKI**, u którego wyrabiają się Pamiątki z włosów familijnych, jako to: Łaneczki, Sznurowadła do zegarków, Rolje z krzyżami na szyję, Szpilki, Bransolety, Sakiewki, Woreczki, Pierścionki, Cyfry, Lanry i Kwiaty; jest także znaczna ilość gotowych wyrobów, Peruk, Półperuk damskich i męzkich, Szynionów, Loków, Pukli, Niobów karbowanych na sposób zagraniczny; także dostać można rozmaitych Pachnidel i Massy do farbowania włosów na kolor czarny; także przyjmują się wszelkie obstalunki i wykończają się spieszenie, dobrze i po cenach najumiarkowańszych. Ulica Nowomiejska, w Gdańskiej Piwnicy, pod Numerem 163.

Przy rogu ulicy Królewskiej i Marszałkows:, gdzie Szkoła Powiatowa pod Nr 1065, są różne **MEBLE** do sprzedania, jako to: garnitury palisandrowe, jesionowe i mahoniowe, z wysłaniem; tudzież Serwaniki, Szafy do sukien i książek, Fotele, Biurka do pisania, Szeslęgi, Toalety, Łóżka, Konsole, Stoły, i t. p. wyroby Stolarskie, podług najnowszych fasonów, odznaczające się elegancją i gustem, wszystkie za nader umiarkowaną cenę.

SZAFY bardzo piękne, oszklone, w najlepszym stanie, na biało lakierowane, mogące służyć do wszelkiego handlu, są do sprzedania za cenę zniżoną, wraz z Stołami kontuarowymi. — **MIESZKANIE** dla jednej Osoby, bardzo wygodne, wspólne, jest do wynajęcia każdego czasu, z Śniadaniem nawet jeżeli tego życzyć będzie, oraz może korzystać z konwersacji języka francuzkiego. Wiadomość w handlu Żelaznym przy ulicy Trębackiej Nr 629.

W domu pod Nr 1363 b, przy ulicy Jasnej, na dole, do sprzedania **FORTEPJAŃ** mahoniowy, nie wiele używany, blisko o 7u oktawach, fabryki Zakrzewskiego. — **KANAPA**, 12 Krzesel, i dwa Fotele, adamaszkiem jedwabnym wybite, dwie Konsole pod lustrą, Stół do kart, Stół przed kanapę, wszystko z drzewa mahoniowego; Zyrandol, Lustra znacznego rozmiaru. Informacja na miejscu, codziennie z rana do godziny 10ej.

Do Składu Herbaty Chińskiej, Jana *Grydina* 2go, przy ulicy Nowy-Świat, w domu *Frydrychsa*, pod Nrem 1251 ekszystującego, nadszedł znaczny transport **HERBATY Chińskiej**: Czarnej z kwiatem, Żółtej i Zielonej, od ceny zł. 10 do złp. 66 gr. 20, za funt, która sprzedaje się w paczkach ćwierć-funtowych, ½-funtowych i funtowych, oplombowanych i cechą drukowaną opatrzonych. W tymże Składzie nabyć można SAMOWARÓW, i innych rozmaitych Towarów Rossyjskich.

Piotr Słizyński, Nauczyciel Tańców, powróciwszy z Prowincji, otworzył SALON do nauki, i udzielać będzie LERCJE tak u siebie jakoteż po Domach prywatnych i Pensjach. Osoby życzące pobierać Lekcje, zgłoszą się rano pod Ner 170 przy ulicy Gołębiej na 1sze piętro od frontu (w domu Piernikarza).

KOCZ-LANDO, zdany do miasta i do podróży, z wszelkimi pakunkami, jest do sprzedania za pomierną cenę. Wiadomość u Rządcy pałacu na Sewerynowie.

Stosownie do życzenia Publiczności, Cukiernie moje zwiędzającej, przysposobiłem na nadchodzący Śty Marcin, znaczny zapas **PIECZYSTEGO** z GĘSI, składającego się z masy cukrowej, z marepanu, Czekolady, i tortowe. Limitowane to Pieczone z gęsi, jest tak naturalne, iż trudno nawet zwącnicy, nie skosztowawszy, rozpoznać, że to nie jest gęś naturalna, lecz cukrowa, i takowe Pieczone w różnej naturalnej wielkości, na półmiskach i bez półmisków; oraz nowo-wynalezionych **CIAST** nadziewanych i nasypanych orzechami, pod nazwą: *Martinhörner*, od gr. 6 do zł. 5, w obu moich Cukierniach, to jest: przy ulicy Senatorskiej, w domu Rezlera pod Nrem 451, i przy ulicy Długiej, w domu po-Paulińskim pod Nrem 592, dostać można, które szczególniej na ozdobięnie stołów na ucztę Śgo Marcina, i na zabawki dla dzieci zalecam, i na pokup takowych zapraszam.— *C. Grohert*, Właściciel Fabryki i Cukierni.

Walery Sikorski, Tancerz Teatrów Warszawskich, zawiadania Osoby interesowane, iż rozpoczął udzielać LERCJE TANCA po domach prywatnych i pensjach, jako też w własnym mieszkaniu, umyślnie na ten cel urządzonem, przy ulicy Bielańskiej pod Nr 597. Osoby życzące u niego pobierać Lekeje Tańca, mogą się zgłosić rano od 8 do 10, po południu zaś od 3 do 6ej wieczór.

W dniu 27 Października (8 Listopada) 1849 r., o godzinie 4tej z południa, w miejscu zwykłych posiedzeń Trybunału Cywilnego Gub: Warszawskiej w Warszawie, pod Nrem 549, w Sali Audyencyjalnej Wydziału Igo, nastąpi w drodze działowej sprzedaż RAMIENICY przy ulicy Leszno Nro 671 lit. B, do własności Budziszewskich należącej, zaczynając od summy Rsr. 13,879 kop. 4.— Warunki licytacji i Taxa, przejrzane być mogą w Kancelarji Pisarza Trybunału Wy-

działu Igo i u *Wysockiego* Obrońcy przy Senacie, pod Nr 525 zamieszkałego.

Artylleryjski Garnizon Alexandrowskiej Cytadeli niniejszem zawiadania, iż w dniu 26 i 28 Październ: (7 i 9 Listopada) r. b. odbywać się będzie przy Garnizonie licytacja, na sprzedaż METALI, pozostałych od rozłamania nieużytecznej broni: Żelaza do 677 pudów, Stali 90 pudów, i Miedzi do 83 pudów. Licytacja odbywać się będzie od godziny 10 z rana do 12 w południe, w Kancelarji Garnizonu. Każdy zatem mający chęć licytowania, winien zgłosić się w dniach i czasie wyżej oznaczonym z prawem świadectwem na prawo dopuszczenia do licytacji i kaucją. Metale mogą być przejrzane każdodziennie, oprócz dni świątecznych w Kancelarji Garnizonu.

Pierwszy transport z tegorocznego połowu SARDYN-RÓW w oliwie directe, z domu Rondonet et Comp: z Nantes, nadszedł wczoraj Koleją żelazną; oraz Ser Parmezan i Szwajcarski Ementhaler, do składu Win i Korzeni St: Rozmanith, ulica Nowy-Świat.

FORTEPJAN mahoniowy; oraz **MEBLE** jesionowe: Kanapa, Stół, 6 Krzesel, 2 Fotele, dwie Ronsolki, wszystko w zupełnie dobrym stanie, są do sprzedania za bardzo umiarkowaną cenę, w domu pod Nr 2793 przy rogu ulicy Browarnej i Oboźnej, na 1m piętrze, wchodząc od podwórza.

Żądany jest **OGRODNIK** wykwalifikowany, bezżenny, i w dobre świadectwo opatrzonej, na wieś: potrzebujący miejsca, zgłosić się zechce do domu pod Nr 1077e, przy ulicy Granicznej, gdzie Stróż miejscowy Paweł, udzieli mu dalszą informację.

Ostrzeżenie.— **REWERS** na Rsr. 150 dnia 12 Listopada 1848, dla Wolka Landego z Uniejowa wystawiony, a następnie w tymże samym dniu i roku Henrykowi Pstrokońskiemu z Hipolitowa odcędowany, zaginął; w razie wynalezienia, winien być właścicielowi wyżej powołanemu zwróconym, inaczej, żadnego znaczenia mieć nie może.

POKOJ Rawalerski, jest każdego czasu do wynajęcia przy gospodarstwie; do życzenia może być z opalem, stołem i usługą. Wiadomość przy ul: Zabiej Nr 472, w 1ej bramie na lewo.

Rublijsr. 5 Nagrody.— Dnia 28 Październ: w wieczór, w przejeździe z Pragi na Nowy-Świat, zgubił Posłaniec **TORBE**, w której znajdowały się Instrumenta Chirurgiczne, i rozmaite drobiazgi. Sumienny Znalazca raczy odnieść tylko Instrumenta pod Nr 1359 przy ul: Wareckiej, a otrzyma powyższą nagrodę.

W mieście fabrycznem Tomaszowie, za miastem Bawa w Gub: Warszaw: położonem, jest do sprzedania z wolnej ręki, **DOM** murowany Nr 249, dawniej zajęty na Fabrykę Sukna, mający długości 45, głębokości 22 łokci, o 50 kroków od wody położony; dół tego Domu składa się z 6ciu Pokoi mieszkalnych i Ruchni, 1sze piętro, z Sali mającej długości łokci 40 i szerokości 20, w której mieściło się 40 warsztatów tkackich; w podwórzu jest Farbiarnia, jakoteż i inne zabudowania gospodarskie; Ogród fruktowy i warzywny, w którym dużych drzew owocowych jest blisko sztuk 100. Bliższa wiadomość na miejscu w powyższem mieście.

Trzy **KONIE** do zaprzęgu, dobrze ujeżdżone, młode, są do sprzedania w Hotelu Bawarskim przy ulicy Bednarskiej. Wiadomość u Stągreta Atadina.

Dziś rano ciepła stopni 4. Wczoraj w południe 8. Dziś rano wysokość wody na *Wiśle* stop 4 cali 3. **TEATR ROZMAIT.** Dziś, *Tego mi trzeba*. Po raz 1szy nowa Komedia *Dwóch Aniołów opiekuńczych*. *Dwaj Bracia*.— Jutro, *Dwóch Aniołów opiekuńczych*. *Gapiątko*.